

Бриселски споразум је добар и жао ми је што није примењен, рекао је за Радио Слободна Европа некадашњи посредник у дијалогу Београда и Приштине Роберт Купер.

Он у интервјуу који је пренео и Блиц је истакао да би у случају примене, четири године од потписивања, Заједница српских општина већ била у функцији.

Купер наводи и да је било "изузетно тешко преговарати са администрацијом Бориса Тадића", а за идеалног партнера у преговорима сматра Ивицу Дачића.

Говорећи о почецима дијалога, Купер је у интервјуу за Радио Слободна Европа оценио да је "српска страна била изузетно нервозна јер се бојала да ће због преговора бити оптужена да признаје Косово као државу, а Косовари су били нервозни јер су имали историјску перцепцију да су Срби увек боље пролазили и да их не третирају као равноправну страну", уз уверење да је тако и данас.

Упитан о расту тензија и запаљивој реторици након "руског воза", Купер је рекао да никада није сигурно да се запаљива реторика не може извргнути у насилни конфликт.

"Балкан одзвања од погрешних речи; људи, нажалост, изговарају много глупости и на то смо, дакле, навикли, живимо с тим; није добро што је тако, али уколико успемо да се зауставимо пре него што та глупа реторика прерасте у насиље - добро је. Ипак, требало би много више мудрости кад је у питању сејање опасне реторике", казао је пензионисани британски дипломата.

Он је одбацио као лоше предлоге за Западни Балкан попут оних какве је дао британски

дипломата Тимоти Лес, да се "формирају Велика Србија, Велика Албанија, Велика Хрватска" јер је Балкан у том погледу "веома компликован регион", а да се "овако или онако мора живети са људима различитог етничитета".

"Решење које је пронађено у Европи је следеће: ОК, хајде да престанемо да границе мењамо, уместо тога учинимо их ирелевантним. То функционише добро и у остатку Европе. И то је наша визија и за Балкан. Отарастите се граница и прелаза, тако да се српска заједница на Косову не осећа откинутом од српске заједнице у Србији и да се Албанци у Србији и Македонији не би тако осећали; дакле, границе не треба да играју важну улогу у животу људи, они треба да их без проблема прелазе, без пасоша и непотребних пасошких и других контрола. Сматрам да је то смислен начин решавања проблема у том делу региона", казао је Купер.

Резултате истраживања према којем 74 одсто грађана не би ишло у рат због Косова оценио је као мишљење које је "изванредно и заиста рационално".

"Нема ниједног проблема који не може да буде решен преговорима и желео бих да две стране те преговоре наставе. Заправо, Заједница већински српских општина требало би да је до сада већ профункционисала, четири године након Бриселског споразума. Моје виђење је од самог почетка било да је то начин да се у косовској политици адекватно чује глас српске заједнице на Косову. То, наравно, не значи да би они преко те институције имали право вета зато што не можете управљати земљом ако се стално користи вето, али то је пут да се чује глас српске заједнице", каже Купер.

Упитан како тумачи то што су "бивши националисти, Ивица Дачић и Александар Вучић, у дијалогу с Косовом постигли више него представници демократске власти пре њих на челу са Борисом Тадићем", британски дипломата каже:

"Можда ће звучати грубо, али са администрацијом председника Тадића је увек било изузетно тешко преговарати. Тадић је био свестан чињенице да је имао непријатеље међу десничарима, међу националистима, и увек се плашио да ће га они напасти због неког потеза. Због тога је, на неки начин, коалиција Вучића и Дачића била идеалан партнер за преговоре".

"Доста сам сарађивао са господином Дачићем у време док је био министар унутрашњих послова и он је, по мени, био идеалан партнер у преговорима. Пажљиво је слушао, деловао ми је као нормалан човек, без предрасуда. Анализирао је да ли је нешто политички изводљиво или не, да ли би нека одлука коју донесе могла да политички опстане или не и, када би донео одлуку – то би било то, одлука би била имплементирана. То је оно што је потребно: размислити о одлуци, потом је донети и реализовати. Велики сам обожавалац господина Дачића, а чуо сам и да лепо пева", каже Купер.

Купер је, говорећи о инсистирању појединих чланица ЕУ да Србија призна Косово пре него што и сама постане чланица ЕУ, рекао да лично никада није сувише марио за то да Србија призна независност. Он је подсетио да пет држава чланица ЕУ, из различитих разлога, не признају независност Косова. Као пример навео је Грчку, која не признаје

независно Косово, али са Косовом има веома добре односе. То је, према његовом мишљењу, веома разумно.

"Питање признања независности је нешто о чему ви одлучујете. Ја се не налазим на челу ЕУ и не бих доносио суд о томе, али рекао бих да није важан сам назив којим именујете неки однос, већ стваран квалитет тог односа", навео је британски дипломата, уз жељу да Београд и Приштина наставе преговоре.

Упитан за "одлагање проширења ЕУ за све даљу будућност", Купер је оценио да све зависи од земље кандидата.

"Србија је веома способна земља, а ако је Србији потребно много времена да постане чланица ЕУ, онда одговор на питање зашто је то тако треба тражити у Београду", закључује Купер.

(Блиц, Радио Слободна Европа)